

HET

UNICA CONGRES

TE

ROME

15-23 sept. 1957

Een gedeelte van de vergadering van gedelegeerden. Achter de tafel geheel links op de achtergrond de heer Avalle, president van het congres in 1955 te Angers, Frankrijk. Aan tafel van links naar rechts: Lu Sber (Zuid-Afrika), Brusse (Holland), Roswick (Duitsland) en twee Poolse vertegenwoordigers. Voor de tafel geheel rechts (ten dele zichtbaar) Kristiansen (Denemarken), daarnaast Elliott (Engeland) en Werner (Argentinië)

Het is dus weer achter de rug... en laat ik maar meteen met de deur in huis vallen: de terugblik zal bij de meeste deelnemers helaas slechts gemengde gevoelens kunnen oproepen!

Waarom? Omdat bij de organisatie en het verloop van dit 16e Congres zowat alle fouten gemaakt zijn, die zowel organisatorisch als technisch gemaakt kunnen worden, waardoor velen werden gedupeerd en anderen teleurgesteld. Maar daarover straks meer.

Eerst wat algemene gegevens. De opzet, wijze van jurering enz. heb ik in het Veerwerk van november 1956 uitvoerig beschreven zodat ik die als bekend mag aannemen.

Er namen ditmaal 19 landen met 68 films aan de wedstrijd deel, die in de volgende rangorde aankwamen:

1	België	208,24	(208,87)
2	Spanje	206,23	(208,01)
3	Frankrijk	202,66	(206,86)
4	Engeland	199,49	(206,19)
5	Italië	196,49	(216,94)
6	Duitsland	195,75	(204,54)
7	Noorwegen	194,29	(—)
8	Zuid-Afrika	180,91	(—)
9	Argentinië	180,90	(—)
10	Holland	176,32	(164,01)
11	Zwitserland	174,99	(202,60)
12	Oostenrijk	174,74	(176,09)

De tussen haakjes geplaatste cijfers gaven het aantal punten aan dat het vorig jaar door de betreffende landen werd behaald. Als we in aanmerking nemen dat het vorig jaar de punten van alle waarderingen met drie werden verhoogd, omdat anders in twee categorieën geen eerste prijzen zouden kunnen worden toegekend, dan zijn wij dit jaar een stuk beter uit de bus gekomen. Na aftrek van drie punten voor elk der drie categorieën blijkt dat wij ons totale puntental van 155,01 op 176,32 hebben kunnen brengen, wat zeker geen slecht resultaat is.

De overige landen nl. Denemarken, Finland, Luxemburg, Polen, Portugal, Joegoslavië en Zweden werden niet geklasseerd.

Zoals uit de cijfers blijkt (na aftrek van 9 punten van de cijfers van 1956) was het algemene niveau belangrijk beter. Holland staat precies in het midden: 9 landen staan hoger, 9 andere landen lager op de lijst! Weliswaar is de bovenstaande uitslag nog slechts voorlopig, maar het laat zich niet aanzien dat er nog veel verandering in zal komen. Tenzij Engeland uitvalt, omdat het, zoals pas ná het annunceren van de uitslag bekend werd, een film heeft ingestuurd die juist twee weken tevoren in het Amateurfilm-Festival te Cannes óók had meegedaan. Als er iets is waarvoor de heren van de UNICA doodsbenauwd zijn dan is het wel dát!

De door de Hollandse films individueel behaalde punten waren:

Categorie A (Speelfilms):	
„Magie” (W. Brusse)	59,25
Categorie B (Genrefilms):	
„De zee en het land” (A. J. Hendriks)	58,38
Categorie C (Documentaire films):	
„Eilanden Expresse” (Harmsa, Den Besten)	58,69
„Onder de kinderen van Allah (Reinier Muller)”	?

De puntenwaardering van de film van Reinier Muller was op de voorlopige uitslag niet vermeld, omdat voor het landenklassement in iedere categorie maar één film, nl. de beste, meetelt. We moeten dus aannemen dat deze laatste film minder punten haalde dan „Eilanden Expresse”, maar hoeveel is nog niet bekend.

„Magie” was 13e van de 25 ingezonden speelfilms, „De Zee en het Land” 10e van de 18 genrefilms, „Eilanden Expresse” 13e van de 22 documentaires. Van de 4 Joegoslavische films werd er maar één vertoond en beoordeeld omdat de andere te laat werden ingeschreven. Daardoor werden van de 68 ingeschreven films slechts 65 beoordeeld.

Van de 68 ingeschreven films waren er 18 op 8 mm, 2 op 9,5 en 48 op 16 mm opgenomen, 29 films waren in zwart-wit, 39 in kleur.

Het bleek opnieuw dat de puntenwaarderingen zeker 15 à 20 punten lager liggen dan bij de Nationale Wedstrijd van de NOVA. Dat komt wel hoofd-

zakelijk door het systeem van samenstelling van de jury. Ieder land stuurt een jurylid, dat in de jury uiteraard de belangen van zijn land zo goed mogelijk moet verdedigen. Door de grote verschillen in waardering die verschillende nationaliteiten voor bepaalde films hebben, is het heel moeilijk om boven het gemiddelde, dat ergens in de buurt van de 6 ligt, uit te komen. Meestal lukt dit het beste met humoristische films, omdat humor, mits filmisch, door iedere volksaard wordt gewaardeerd. Het is dan m.i. ook geen toeval dat zowel het vorig jaar als dit keer de door Holland uitgeoefde trofee voor de beste film van het concours aan een humoristische film ten deel viel.

Om dezelfde reden hebben films die typisch nationale karaktertrekken dragen niet veel kans op de hoogste plaats. Wat dit betreft zaten wij niet erg gunstig. Zowel 'Eilanden Expresse' als 'De Zee en het Land' hebben betrekking op typisch Hollandse omstandigheden. 'Eilanden Expresse' werd zelfs ternauwernood als documentaire geaccepteerd omdat men het eigenlijk een speelfilm vond! Het documentaire karakter van het verdwijnende stoomtrammetje is aan buitenlanders zonder nadere explicatie niet duidelijk. Ook de waardering voor 'De Zee en het Land' had hieronder te lijden. Onze eeuwige strijd tegen het oprindende water is aan welhaast alle buitenlanders volkomen vreemd.

Er waren een paar inzendingen die dezelfde bezwaren ontmoetten. Zodra dit bekend werd begonnen andere landen met de verspreiding van in drie talen gestelde explicaties van hun films aan de jury en het publiek, wat tot nog toe strikt verboden was! Wonderlijk genoeg maakte de jury-voorzitter, de Spanjaard Delmiro de Caralt, geen enkel bezwaar, waardoor het niet lang duurde of wij werden overstroomd met beschrijvingen van zowat alle films die nog gedraaid moesten worden. Allen die daarvoor aan de beurt waren geweest voelden zich daarvoor gedupeerd. Dat was ook met Holland in zekere zin het geval. Het feit dat 'Eilanden Expresse' als documentaire maar nauwelijks werd getolereerd zou door een behoorlijke uitlegging kunnen zijn verholpen. Doordat ik ook geen deel van de jury uit mocht maken omdat dat aan auteurs van ingeschreven films niet is toegestaan, was een mondelinge toelichting eveneens onmogelijk. Hetzelfde geldt in nog veel sterkere mate voor 'De Zee en het Land'. Hoewel ik met enige hulp een toelichting voor deze film in drie talen wel had kunnen opstellen, ontbrak daarvoor ten enenmale de tijd. In zo'n geval is het wel een enorm nadeel als men als enige in zijn eentje zijn land moet vertegenwoordigen. Als u weet dat ik gedurende de zes dagen dat het officiële gedeelte van het congres duurde, van Rome niets anders dan de straat tussen mijn hotel en de congreszaal heb gezien dan zult u begrijpen wat ik bedoel. Gelukkig dachten de filmers van andere landen er heel anders over! Er waren 150 deelnemers waarvan 31(!) Belgen, 22 Fransen, 18 Duitsers, 15 Spanjaarden, 21 Zwitsers... zegge en schrijve 13 Italianen! De rest was over de andere nationaliteiten in groepjes van 2 tot 5 personen verdeeld. Met de deelneming van die Italianen was er overigens nog iets vreemds aan de hand. Slechts dertien hadden voor het congres ingeschreven, doch... bij alle ontvangsten, cocktails, diners, kortom alle pretjes, waren er ineens een kleine honderd! Geen wonder dat de bona-fide deelnemers zich gingen afvragen of het congres misschien dáárom voor de deelnemers zo duur was. Overigens was dit maar één van de staaltjes die getuigde van de organisatorische onmacht van onze overigens charmante gastheren. Men

had de fout begaan als voorzitter (President) van het congres geen amateurfilmer te kiezen maar een hoge ambtenaar, de heer Tito Marconi. In het gewone leven is de heer Marconi directeur van de Italiaanse staats-studio's, de Cinecita, en tevens directeur van een organisatie die overeenkomt met onze V.V.V. Geen wonder dat hij het in dit congresrijke seizoen erg druk had en wij hem maar zeer sporadisch te zien kregen. Heel erg was dat overigens niet, want ondanks zijn vele en belangrijke functies sprak de heer Marconi uitsluitend Italiaans, een prachtige taal die echter helaas door het grote merendeel der congressisten inclusief ondergetekende noch gesproken noch begrepen werd. Jammer genoeg was dat alléén Italiaans spreken niet tot de heer Marconi beperkt. Vrijwel alle Italianen die bij de organisatie betrokken waren spraken geen enkele vreemde taal, inclusief de technici, zodat voortdurend met tolken gewerkt moest worden. Deze tolken deden hun best, maar technische filmterminologie had klaarblijkelijk niet bij hun opleiding behoord zodat de spraakverwarring grenzenloos was.

Het enige wat in dit opzicht goed functioneerde was de vertaal-installatie die voor de vergadering van gedelegeerden werd gebruikt. Door middel van een koptelefoon kon men de spreker naar keuze in het Frans, Duits, Engels en Italiaans volgen... als de installatie tenminste niet gestoord was, wat nogal vaak gebeurde (zie foto).

Ik heb al vermeld dat het programma zo was ingericht dat er geen tijd overbleef om zelfs maar een uur de stad te bekijken, tenminste als men geen belangrijke dingen wilde missen. Eigenlijk is dat niet helemaal juist. Het oorspronkelijke programma had wel degelijk een vrije middag en een paar vrije avonden voorzien. Al deze vrije tijd werd echter verloren met wachten, wachten en nog eens wachten op de jury, de tolken, de vervoermiddelen, de kapotte installaties, het nutteloze en tijdrovende gedelibereer van de organisatoren.

In dit opzicht was het congres bijzonder leerzaam. Geen enkele maal begonnen de projecties op tijd, steeds moest één à anderhalf uur op de jury worden gewacht. Tenslotte was men zóver bij het schema achter dat men om weer bij te komen tot twee uur 's nachts zou moeten projecteren. Zou moeten... want toen de congressisten zich 's avonds om half-tien in de veel te kleine projectieruimte hadden geïnstalleerd, werden er twee films gedraaid, waarna de aankondiging volgde dat dit voor die avond alles was! De reden? De juryleden hadden gratis kaartjes voor de Cinerama-voorstelling gekregen en vonden dat belangrijker dan het toch al grondig in de war zijnde tijdschema! Eigenlijk zou je kunnen zeggen: Geef ze eens ongelijk...

De zaak was toch hopeloos, maar voor allen die gehoopt hadden nog wat van Rome te zien was het bijzonder ergerlijk. Een ander voorbeeld: er was een avond waarop de congressisten in de gelegenheid werden gesteld om folkloristische dansen te zien. Het eigenlijke congres was toen al voorbij en dit tafereel speelde zich af tijdens de daarop volgende excursie naar de golf van Napels. Het werd wat laat en enkele aanwezige dames maakten bezwaar tegen het vroege vertrek van de boot, die ons de volgende morgen om acht uur naar Capri zou brengen. Geen nood! Het vertrek van de boot werd een paar uur uitgesteld en de excursie naar de Azuren Grot op Capri van het programma geschrapt.

Aldus geschiedde... maar jammer genoeg was een groot aantal congressisten juist met het oog op het vroege opstaan niet naar de folklore gaan kijken. Deze goede lieden stonden de volgende morgen om

acht uur kant en klaar te wachten en werden om kwart over acht ervan verwittigd dat de boot pas om tien uur zou vertrekken. Dat was kennelijk nog niet laat genoeg, want de UNICA-functionnarissen inclusief de secretaris kwamen tegen kwart voor elf aanwandelen omdat een bus die voor hun transport zou zorgen, panne had gekregen! Aangezien er in totaal drie bussen voor het (nauwelijks tien minuten durende) transport beschikbaar waren begreep niemand waarom dit een vertraging van drie kwartier moest opleveren. Dat zij door de inmiddels twee en een half uur wachtende congressisten met luid gehoon werden ontvangen en enkele delegaties zelfs een formeel protest indienden behoeft geen nadere toelichting!

Ware de technische organisatie nu maar honderd procent in orde geweest dan had men dit alles als minder belangrijke bijzaken (die alleen veel geld kostten) voor lief kunnen nemen. Niets was echter minder waar.

De projectie voor de jury vond plaats in een zaaltje dat ternauwernood plaats bood aan honderd personen. Bij een flinke opkomst kon dus een derde van de deelnemers geen plaats meer vinden.

Geprojecteerd werd op een scherm dat zelfs voor de zestien millimeter projectoren onvoldoende reflecteren-vermogen had. Wat er van de acht millimeters bij een projectie-afstand van bijna 12 meter onder deze omstandigheden terecht kwam kunt u zich voorstellen! De minimaal kleine projectie-cabine werd geheel gevuld door twee enorme normaal-film projectoren, die met moeite dertig centimeter opzij waren geschoven om de smalfilmers gelegenheid te geven hun projectoren op te stellen. De ruimte was zo klein, dat de recorders niet naast de smalfilm-projector konden staan maar ca. een meter daar vandaan en door de normaalfilmprojector ervan gescheiden.

Toen de documentaires begonnen, die altijd de spits moeten afbijten, bleek de 16 mm projector die beschikbaar was niet regelbaar te zijn zodat het synchronisme door stoppen en snel vooruitlopen van de tape-recorder zo goed en zo kwaad als het ging moest worden gehandhaafd. Het kwaad was daarbij verre in de meerderheid want in de cabine was praktisch niets te horen van het geluid in de zaal. Een controle-luidspreker was in het begin niet aanwezig en wat er nog te horen was ging verloren door het geratel van de drie of vier Italianen die het nodig vonden juist in de projectie-cabine hun meningsverschillen uit te vechten. Daar de heren van de technische dienst geen woord Frans, Duits of Engels verstonden, laat staan spraken, kon men niet eens zijn bezwaren naar voren brengen. Tenslotte ontstond dan ook een projectie-staking die pas werd opgeheven toen een tolk werd gecharterd die tenminste een wederzijds begrip enigermate mogelijk maakte.

Om toch controle op het geluid te hebben had men het volgende systeem bedacht, dat m.i. waard is gepatenteerd te worden. De recorder werd op de eigen luidspreker geschakeld, voor deze luidspreker werd een klein microfoontje geplaatst dat was aangesloten op de geluidsinstallatie van de projector, die het geluid de zaal inzond! De kwaliteit was barbaars en vele films werden door deze handicap aanzienlijk lager gewaardeerd dan ze verdienden.

Voor de 8 mm films had ik mijn eigen apparatuur meegebracht. Gelukkig had ik de moeite genomen de avond voor de projectie begon eens poolhoogte te nemen. De speciaal voor mij aanwezige technicus die ik met behulp van een tolk uitlegde wat ik nodig had, was erg behulpzaam en wij maakten

een complete proef-opstelling die goed werkte. Daarvoor moest ik vanuit de zaal projecteren waardoor ik het voordeel had het geluid behoorlijk te kunnen controleren. Klaarblijkelijk had niemand dezelfde voorzieningen genomen en ik was dan ook de enige die vanuit de zaal projecteerde. Daarna hebben vele collega's nog van dezelfde opstelling kunnen profiteren.

Dat onder deze omstandigheden een groot aantal films in het geheel niet tot zijn recht kwam spreekt vanzelf. Naarmate het congres vorderde deden we ervaringen op die de toestand verbeterden. Daardoor waren de films die het eerst geprojecteerd werden extra in het nadeel ten opzichte van de latere, wat vooral voor de documentaire films nadelig werkte.

Iedereen was er tenslotte van overtuigd dat dit wel het slechtst georganiseerde congres was dat tot nog toe had plaatsgevonden. De stemming bij de gedelegeerden was dan ook geladen toen we aan het einde voor de tweede helft van de gedelegeerdenvergadering bij elkaar kwamen. Gelukkig is er iets goeds uit voortgekomen: besloten werd de organisatievorm van de UNICA grondig te veranderen. Er werd een permanent uitvoerend comité benoemd met een directeur aan het hoofd. De zeven leden van het comité regelen zelf de taakverdeling met dien verstande dat de directeur door de vergadering van gedelegeerden moet worden aangewezen. Verder zal er onder de zeven steeds een jurist en een technisch expert moeten zijn. Het comité is voor vier jaar benoemd en de leden treden gestaffeld af zodat de continuïteit is verzekerd. De eerste taak van het comité zal zijn het voorbereiden van een statutenwijziging. Tevens houdt het toezicht op de voorbereiding van het zeventiende congres, dat van 4-12 oktober van het volgend jaar in Bad Ems zal plaats vinden. Laten wij hopen dat men daar zijn voordeel zal doen met de ervaringen die dit jaar zijn opgedaan.

Een volgende maal iets over de ingezonden films.

W. Brusse